

برای دیدن پاسخ آزمون غیرمضوری به صفحه‌ی ششمی خود در قسمت دریافت کارنامه در سایت کانون به آدرس www.kanoon.ir مراجعه نمایند و از منوی سمت راست گزینه‌ی آزمون غیرمضوری را انتخاب کنید.

فهرست آزمون غیرمضوری

دوره‌ی متوسطه‌ی دوم (پایه‌ی دهم انسانی)
(۱۸ اسفند ۱۳۹۶)

- ۳ ..... (۱) عربی زبان قرآن
- ۴ ..... (۱) ریاضی و آمار
- ۵ ..... (۱) ریاضی و آمار (شاهد «گواه»)
- ۶ ..... اقتصاد
- ۹ ..... علوم و فنون ادبی (۱)
- ۱۰ ..... تاریخ (۱) ایران و جهان باستان
- ۱۱ ..... جغرافیای ایران
- ۱۲ ..... جامعه‌شناسی (۱)

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	لیلا فیروزی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی	مهشید ابوالحسنی
مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مریم صالحی
نظارت چاپ	سوران نعیمی
مسئول دفترچه: فریبا رثوفی	

سؤالاتی که با علامت * مشخص شده است مربوط به تغییرات کتاب درسی می‌باشد.

عربی زبان قرآن (۱)

عین الأصح والأدق في الجواب للترجمة أو المفهوم: (۱ - ۵)

۱- «تعاون المواطنون في نشاط جماعي لإطفاء النار بقطع تيار الكهرباء وفتح حنفيات الماء.»:

- ۱) شهروندان در اقدامی گروهی برای خاموش کردن آتش با قطع کردن مسير برق و گشودن شیر آب همکاری کردند.
- ۲) هموطنان با قطع کردن برق و گشودن لوله‌های آب در فعالیتی جمعی برای خاموش کردن آتش همگی همکاری کردند.
- ۳) شهروندان با قطع کردن جریان برق و بازکردن شیرهای آب برای خاموش کردن آتش در فعالیتی گروهی با هم‌دیگر همکاری کردند.
- ۴) هموطنان در اقدامی جمعی در خاموش کردن آتش با قطع کردن مسير برق و باز کردن لوله‌های آب همکاری کردند.

۲- «لا يجوز إصرارنا على الإساءة بل علينا أن نعوّضها بالإحسان.»:

- ۱) اصرارمان بر بدی کردن روا نیست، بلکه ضرورت دارد که آن با نیکی کردن جبران شود.
- ۲) مصر بودن ما به بدی شایسته‌ی ما نیست، بلکه لازم است آن را با نیکوکاری تلافی کرد.
- ۳) پافشاری ما بر بدی کردن جایز نیست، بلکه بر ما لازم است که آن را با نیکی کردن جبران کنیم.
- ۴) تأکیدمان بر بدی پسندیده نیست، هم‌چنان که واجب است که آن را به وسیله‌ی خوبی‌ها ترمیم کنیم.

۳- عین الخطأ:

- ۱) «يُخْرِجُ طَلَّابٌ سَنَوِيًّا وَيَنْشَغَلُونَ فِي الْبِلَادِ.»: سالانه دانشجویانی فارغ‌التحصیل می‌شوند و در کشور کار می‌کنند.
- ۲) «نَزَلَ عَلَى الْأَرْضِ ثَلْجٌ أَسْوَدٌ وَخَيْرَ النَّاسِ شَدِيدًا.»: برفی سیاه بر زمین فرود آمد و مردم را به شدت حیران کرد.
- ۳) «كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ، إِنَّا الْعِلْمُ.»: همه‌ی چیزها با انفاق کردن کم می‌شوند به‌جز دانش.
- ۴) «جَلَسَ الْكَلْبُ عَلَى بُعْدِ أَرْبَعَةِ أَقْدَامٍ مِنْ صَاحِبِهِ.»: سگ در فاصله‌ی چهار قدمی از صاحب خود نشست.

۴- عین الخطأ:

- ۱) «قَدْ تَشَابَهَ الْقَلْبُ الْفَارِغُ مِنَ الْحُبِّ وَالْبَيْتُ الْمَتْرُوكُ.»: قلب تهی از عشق و خانه‌ی متروک همانند شده‌اند.
- ۲) «كَمْ عَدَدَ الْمُرَاقِقِينَ؟ سَتَّةٌ وَالْوَالِدَى وَأَخْتَايَ وَأَخَوَايَ.»: تعداد همراهان چند نفر است؟ شش (نفر). پدر و مادرم و دو خواهرم و دو برادرم.
- ۳) «إِحْتِرَامٌ عَقَائِدَ الْمَوَاطِنِ الَّذِي يُعَاشِرُكَ كَالْأَخِ.»: احترام بگذار به باورهای هم‌میهنی که چون برادر با تو معاشرت می‌کند.
- ۴) «تَفَرَّقَ سُكَّانُ الْأَرْضِ بِسَبَبِ عَدَاوَاتٍ لَا يَنْتَفِعُ بِهَا أَحَدٌ.»: ساکنان زمین به‌سبب دشمنی‌هایی که به کسی سود نمی‌رساند، پراکنده می‌شوند.

۵- عین الصحیح فی مفهوم العبارة التالية: «سكوت اللسان سلامة الإنسان.»

- ۱) رُبَّ سَكُوتٍ أْبْلَغَ مِنَ الْكَلَامِ.
- ۲) رَبَّمَا كَانَ السَّكُوتُ جَوَابًا.
- ۳) سَخَنَ، سَخَنَ، سَخَنَ مِیْ آوَرْدَا!
- ۴) زَبَانِ سِرْخِ سِرِّ سَبِزِ مِیْ دَهْدِ بَرِ بَادَا!

۶- عین الخطأ لتكمیل الجمل التالية:

- ۱) ... سائلٌ يُسْتَفَادُ لَطَبِخِ الْأَطْمَعَةِ! (الزَيْتُ)
- ۲) ... هذه الفرقة صعبةٌ جدًا! (إِنَارَةٌ)
- ۳) خبرُ نِجَاحِ فَرِيقِنَا ... إِنْتِبَاهِ الْأَصْدِقَاءِ! (أَنَارُ)
- ۴) جُرْحُ الْجَنْدِيِّ ... فَمَاتَ بَعْدَ قَلِيلٍ! (إِلْتِمَامٌ)

۷- عین الصحیح لتكمیل الحوار:

- «...»: «لا؛ عندنا، ولكن بیعها دون وصفة غیر مسموح.»
- ۱) لماذا لا تعطیني هذه الأدوية؟!
  - ۲) هل تعطیني الأدوية التي عندكم؟!
  - ۳) أما عندك هذه الأدوية المكتوبة على الوصفة؟!
  - ۴) لماذا لا تعطیني الأدوية المكتوبة على الورقة؟ أما عندكم؟!

۸- عین العبارة التي ماجاء فيها الثلاثي المزيد من باب «تفاعل»:

- ۱) تَعَاشَرُوا كَالْإِخْوَانِ وَتَعَامَلُوا كَالْأَجَانِبِ.
- ۲) تَعَارَفْنَا مَعَ بَعْضٍ فِي بَدَايَةِ السَّنَةِ الدِّرَاسِيَّةِ.
- ۳) تَكَاتَبَ هَذِهِ الطَّالِبَةُ صَدِيقَاتِهَا فِي بَدَايَةِ السَّنَةِ الْجَدِيدَةِ.
- ۴) نَتَّاعُونَ فِي رَفْعِ مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ أَكْثَرَ أَوْقَاتٍ.

۹- عین الخبر الذي ليس فعلاً:

- ۱) حَسُنَ الْأَدَبُ يَسْتَرُ فِجْهِ النَّسَبِ.
- ۲) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.
- ۳) الشَّرْطِيُّ فِي إِدَارَةِ الْجَوَازَاتِ فَتَشَّ حَقَائِبَ الْمُسَافِرِينَ.
- ۴) الطَّلَابُ الْمُؤَدِّبُونَ فِي الْمَدَارِسِ يَحْتَرِّمُونَ الْمُعَلِّمِينَ.

۱۰- عین الصحیح فی العدد و المعدود:

- ۱) قَدْ حَدَّثَتْ ظَاهِرَةَ مَطَرِ السَّمَكِ فِي الْهِنْدُورَاسِ عَشْرَ مَرَّاتٍ.
- ۲) قَالَ اللَّهُ: «لَا تَتَّخِذُوا إِنْثِينَ إلهِينَ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ.»
- ۳) تَبَّارَ الْكِهْرِبَاءِ فِي الْخَامِسِ حِجْرَاتٍ مَقْطُوعٍ.
- ۴) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ طَوْلَ قَامَةِ الزَّرَافَةِ سِتَّةٌ مِتْرًا؟!

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- مرسوم‌ترین ابزار گرفتن اطلاعات از مردم ... است.

- (۱) مشاهده (۲) مصاحبه (۳) پرسش‌نامه (۴) دادگان

۱۲- چند مورد از متغیرهای زیر کیفی هستند؟

«مقدار مقاومت یک لامپ، تعداد ماشین‌های یک نمایشگاه، رتبه‌ی کنکور دانش‌آموزان یک کلاس، جنسیت افراد یک گروه، اندازه‌ی مساحت یک سری از شکل‌های هندسی، مزه‌ی غذا (خوب، بد، متوسط)»

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۳- در یک دانشکده که ۳۰۰ دانشجو دارد، نسبت تعداد دختران به کل دانشجویان $\frac{۱۸۰}{۳۰۰}$ است. در کلاس عربی، نسبت دختران به کل افراد

کلاس $\frac{۲۰}{۲۷}$ است و در کلاس ریاضی، این نسبت برابر با $\frac{۱۷}{۲۱}$ است. با توجه به متن ذکر شده و همچنین مفهوم پارامتر و آماره کدام

گزینه صحیح است؟

- (۱) نسبت $\frac{۱۸۰}{۳۰۰}$ را آماره می‌گویند. (۲) نسبت‌های $\frac{۱۷}{۲۱}$ و $\frac{۲۰}{۲۷}$ را آماره می‌گویند.

(۳) نسبت $\frac{۲۰}{۲۷}$ را آماره و نسبت $\frac{۱۷}{۲۱}$ را پارامتر می‌گویند. (۴) نسبت $\frac{۱۲۰}{۳۰۰}$ را آماره‌ای می‌گویند که تعداد پسران دانشکده را نشان می‌دهد.

۱۴- میانگین مضرب‌های طبیعی عدد ۵ کوچک‌تر از ۱۰۰ کدام است؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۴۵ (۳) ۵۰ (۴) ۵۵

۱۵- میان‌های داده‌های ۱۷، ۱۴، ۲۳، ۱۵، ۱۱، چقدر از میان‌های داده‌های ۴۴، ۲۰، ۱۸، ۱۹، ۳۳، ۱۷ کم‌تر است؟

- (۱) $\frac{۲}{۵}$ (۲) $\frac{۴}{۵}$ (۳) ۱۱ (۴) ۸

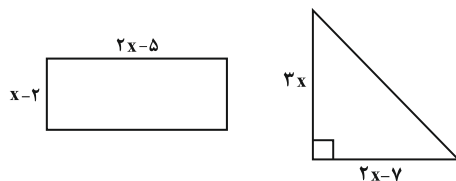
۱۶- طول رأس سهمی $y = \frac{۴}{۹}x^2 + ۲x + \frac{۲}{۳}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{۳}{۴}$ (۲) $-\frac{۷}{۲}$ (۳) $\frac{۸}{۵}$ (۴) $-\frac{۹}{۴}$

۱۷- نمودار تابع خطی $f(x) = -۲x + \frac{۱}{۲}$ از کدام ناحیه‌ی محورهای مختصات نمی‌گذرد؟

- (۱) اول (۲) دوم (۳) سوم (۴) چهارم

۱۸- اگر مساحت دو شکل زیر برابر باشد، محیط مستطیل کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۶ (۳) ۱۳ (۴) ۴

۱۹- با توجه به ضابطه‌ی تابع داده شده در زیر، حاصل عبارت $a + b + c + d$ کدام است؟ (دامنه و برد تابع چهار عضو دارد.)

- (۱) ۳ (۲) ۵ (۳) $\frac{۷}{۳}$ (۴) $\frac{۱۱}{۳}$
- $f: A \rightarrow B$, $A = \{a, b, c, -۲\}$, $B = \{۰, ۳, c, d\}$
- $f(x) = \begin{cases} 1 + \frac{1}{x} \\ 1 - \frac{1}{x} \end{cases}$

۲۰- شخص A کاری را ۲۰ روز زودتر از شخص B انجام می‌دهد. اگر این دو نفر با هم کار کنند، کار ۱۶ روز زودتر از حالتی که شخص

A به تنهایی کار می‌کرد تمام می‌شد. شخص B به تنهایی کار را در چند روز انجام می‌دهد؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۲۵ (۳) ۶۰ (۴) ۷۰

ریاضی و آمار (۱) (شاهد «گواه»)

۲۱- از مستطیلی به ابعاد $x+3$ و $x+5$ یک مستطیل دیگر به ابعاد $x-1$ و $x+4$ را حذف کرده‌ایم، مساحت باقی‌مانده کدام است؟

- (۱) $4x+17$ (۲) $5x+17$ (۳) $4x+19$ (۴) $5x+19$

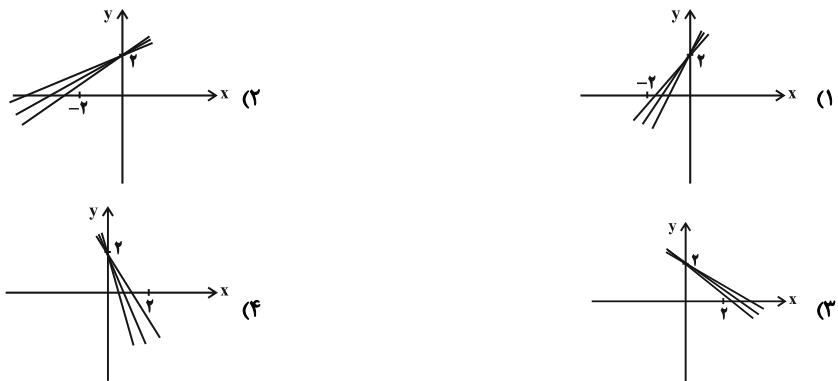
۲۲- در یک قلک، تعداد سکه‌های پنج تومانی ۲ برابر سکه‌های ۱۰ تومانی و $\frac{4}{3}$ برابر سکه‌های ۲۵ تومانی است. اگر پول داخل قلک ۴۶۰ تومان باشد، چند سکه داخل قلک است؟

- (۱) ۳۲ (۲) ۴۲ (۳) ۲۸ (۴) ۳۶

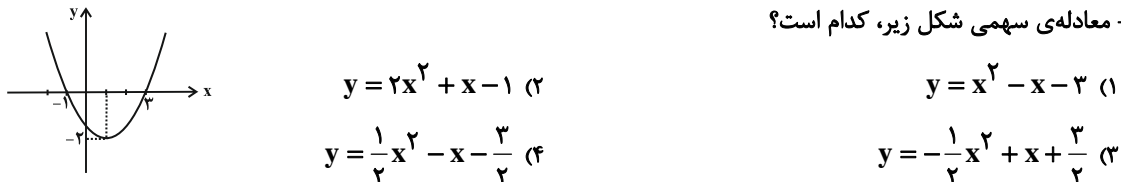
۲۳- کدام یک از روابط زیر به ازای $m=0$ ، یک تابع است؟

- (۱) $\{(m,1), (1,m), (m,2)\}$ (۲) $\{(1,m), (2,m), (m,3)\}$
 (۳) $\{(2m,1), (2m,2), (2m,3)\}$ (۴) $\{(m,m), (2m,m+1), (m+2,2)\}$

۲۴- خانواده‌ی تابع‌هایی به شکل $f(x) = ax + 2$ را در نظر بگیرید. نمودار تابع‌ها به ازای $a < -1$ به کدام صورت ممکن است؟

۲۵- معادله‌ی سهمی شکل زیر، کدام است؟

۲۶- در موضوع‌های «قرمز، رنگ مورد علاقه‌ی بیش‌تر مردم است» و «میزان رضایت دانش‌آموزان یک کلاس از معلم ریاضی خود» بهترین روش جمع‌آوری داده کدام است؟

- (۱) پرسش‌نامه - دادگان (۲) پرسش‌نامه - مشاهده (۳) مشاهده - پرسش‌نامه (۴) پرسش‌نامه - پرسش‌نامه

۲۷- مراحل تحصیلی، متغیر تصادفی است. نوع آن کدام است؟

- (۱) کمی نسبی (۲) کمی فاصله‌ای (۳) کیفی اسمی (۴) کیفی ترتیبی

۲۸- تفاوت بین آماره و پارامتر این است که آماره در ... و پارامتر در ... کاربرد دارد و ... همواره ثابت است.

- (۱) جامعه‌ی آماری - نمونه - پارامتر (۲) نمونه - جامعه‌ی آماری - آماره
 (۳) نمونه - جامعه‌ی آماری - پارامتر (۴) جامعه‌ی آماری - نمونه - آماره

۲۹- اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, x_3, x_4 و x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 برابر $\bar{x}$ باشد، میانگین داده‌های $2x_1 + x_2, 2x_2 + x_3, 2x_3 + x_4$ و $2x_4 + x_5$ کدام است؟

- (۱) $\bar{x}$ (۲) $2\bar{x}$ (۳) $3\bar{x}$ (۴) $2\bar{x} + 1$

۳۰- با فرض $(a \in \mathbb{N})$ ، اگر در داده‌های مرتب شده‌ی ۱، ۲، ۵، $2a-1$ ، a^2-4 و ۸ مَد برابر ۵ باشد، آن‌گاه میانه برابر است با:

- (۱) $6/5$ (۲) $3/5$ (۳) ۵ (۴) ۴

اقتصاد

۳۱- با توجه به مندرجات جدول زیر: چنانچه مجموع ارزش اقلام: «پوشاک، ماشین‌آلات و مواد غذایی» در یک جامعه‌ی فرضی ۱۶۵ میلیارد ریال باشد، در این صورت:

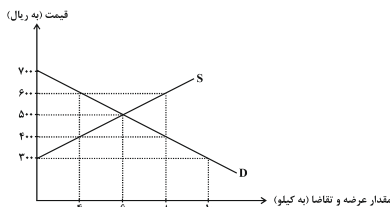
الف) تولید «خالص ملی»، ب) تولید «ناخالص داخلی»، ج) تولید «خالص ملی سرانه» در این جامعه کدام است؟

A	ارزش «تولید خارجیان مقیم کشور»	۳۰ میلیارد ریال
B	جمعیت کل کشور	۱۱۰ میلیون نفر
C	هزینه‌ی «استهلاک»	$\frac{1}{5}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند
D	ارزش «تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند»	۸۵ میلیارد ریال
E	ارزش «خدمات ارائه‌شده»	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور

۱) الف) ۲۵۳ میلیارد ریال، ب) ۲۱۵ میلیارد ریال، ج) ۲,۳۰۰ ریال ۲) الف) ۲۵۳ میلیارد ریال، ب) ۲۱۵ میلیارد ریال، ج) ۳,۲۰۰ ریال
۳) الف) ۲۳۵ میلیارد ریال، ب) ۲۵۱ میلیارد ریال، ج) ۲,۳۰۰ ریال ۴) الف) ۲۳۵ میلیارد ریال، ب) ۲۵۱ میلیارد ریال، ج) ۳,۲۰۰ ریال

۳۲- با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای نوعی کالای خاص است، به ترتیب از راست به چپ:

الف) در قیمت ۶۰۰ ریال بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است، میزان آن کدام است و تغییر قیمت‌ها در چه جهتی خواهد بود؟
ب) «قیمت تعادلی»، مقدار «تقاضای تعادلی» و مقدار «عرضه‌ی تعادلی» کدام است؟

ج) تولیدکنندگان، در قیمت ۴۰۰ ریال در بازار، حداکثر چه مقدار درآمد خواهند داشت؟

۱) الف) مازاد عرضه، ۴ کیلو، کاهش، ب) ۵۰۰ ریال، ۴ کیلو، ۶ کیلو، ج) ۳۲۰۰ ریال
۲) الف) مازاد تقاضا، ۶ کیلو، افزایش، ب) ۳۰۰ ریال، ۶ کیلو، ۶ کیلو، ج) ۱۶۰۰ ریال
۳) الف) مازاد عرضه، ۴ کیلو، کاهش، ب) ۵۰۰ ریال، ۶ کیلو، ۶ کیلو، ج) ۱۶۰۰ ریال
۴) الف) مازاد تقاضا، ۴ کیلو، افزایش، ب) ۳۰۰ ریال، ۴ کیلو، ۶ کیلو، ج) ۳۲۰۰ ریال

۳۳- الف) «اوراق مشارکت» جزء کدام دسته از «اسناد» تلقی می‌شوند؟

ب) بانک ملی نمونه‌ای از بانک ...، بانک توسعه صادرات نمونه‌ای از بانک ... و بانک ایران و اروپا نیز نمونه‌ای از بانک ... است.

ج) اگر میزان سپرده‌ی مدت‌دار دو برابر میزان سپرده‌ی پس‌انداز و میزان سپرده‌ی غیردیداری ۱۵۰۰ واحد پولی باشد، میزان سپرده‌ی مدت‌دار چند واحد پولی است؟

د) طریق مستقیم کسب درآمد برای بانک‌های اسلامی کدام است؟

ه) بورس به ترتیب از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد و با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها منجر به ... و ... می‌شود.

۱) الف) اعتباری کوتاه‌مدت، ب) تخصصی - توسعه‌ای - تجاری، ج) (د، ۱۰۰۰) سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و عمرانی، ه) افزایش حجم سرمایه‌گذاری در جامعه - جلوگیری از نوسان شدید قیمت‌ها

۲) الف) اعتباری کوتاه‌مدت، ب) تجاری - توسعه‌ای - تخصصی، ج) (د، ۵۰۰) اعطای تسهیلات مالی از طریق عقود اسلامی مجاز، ه) تنظیم معاملات بازار سرمایه - کاهش نرخ تورم

۳) الف) اعتباری بلندمدت، ب) تجاری - تخصصی - سرمایه‌گذاری، ج) (د، ۵۰۰) اعطای تسهیلات مالی از طریق عقود اسلامی مجاز، ه) فراهم آوردن سزایه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی - کاهش نرخ تورم

۴) الف) اعتباری بلندمدت، ب) تجاری - تخصصی - سرمایه‌گذاری، ج) (د، ۱۰۰۰) سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و عمرانی، ه) افزایش حجم سرمایه‌گذاری در جامعه - جلوگیری از نوسان شدید قیمت‌ها

۳۴- زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود:

الف) بانک مرکزی چه سیاستی را در پیش می‌گیرد و یکی از روش‌های اعمال این سیاست چیست؟

ب) در این شرایط دولت از چه طریق، موجب ثبات اقتصادی می‌شود؟

۱) الف) سیاست کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) - فروش اوراق مشارکت، ب) کاهش تقاضای کل جامعه از طریق اجرای سیاست مالی انبساطی (افزایش مخارج دولت و کاهش مالیات)

۲) الف) سیاست کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) - فروش اوراق مشارکت، ب) کاهش تقاضای کل جامعه از طریق اجرای سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات)

۳) الف) سیاست افزایش حجم پول در گردش (سیاست پولی انبساطی) - خرید اوراق مشارکت، ب) افزایش تقاضای کل جامعه از طریق اجرای سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات)

۴) الف) سیاست افزایش حجم پول در گردش (سیاست پولی انبساطی) - خرید اوراق مشارکت، ب) کاهش تقاضای کل جامعه از طریق اجرای سیاست مالی انبساطی (افزایش مخارج دولت و کاهش مالیات)

۳۵- اطلاعات مندرج در جدول زیر، نشانگر وضعیت «توزیع درآمد» در کشور C در سال ۱۹۷۹ میلادی براساس «شاخص دهک‌ها» است.

جدول وضعیت «توزیع درآمد» در کشور C مربوط به سال ۱۹۷۹ م	
سهم دهک اول	۷ درصد
سهم دهک دوم	۷/۵ درصد
سهم دهک سوم	۸ درصد
سهم دهک چهارم	؟
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	؟
سهم دهک هفتم	؟
سهم دهک هشتم	۱۱ درصد
سهم دهک نهم	۱۲/۵ درصد
سهم دهک دهم	۱۶/۵ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

چنانچه:

تفاوت سهم «دهک‌های اول و چهارم» ۱/۵ درصد، تفاوت سهم «دهک‌های دوم و پنجم» ۲ درصد، تفاوت سهم «دهک‌های ششم و نهم» ۳ درصد، تفاوت سهم «دهک هفتم و دهم» ۶/۵ درصد باشد، در این صورت: سهم دهک‌های چهارم، پنجم، ششم و هفتم به ترتیب «چند درصد» است؟

(۱) هفت و نیم - هشت و نیم - نه و نیم - یازده

(۲) هفت و نیم - هشت و نیم - نه - ده

(۳) هشت و نیم - نه و نیم - نه و نیم - ده

(۴) هشت و نیم - نه و نیم - ده - یازده

۳۶- چند عبارت از عبارات زیر درخصوص بودجه نادرست است؟

(الف) بودجه، برنامه‌ی کوتاه‌مدت یک‌ساله است که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای پیش‌بینی شده است؛ به عبارت دیگر سند پیش‌بینی درآمد - مخارج و برنامه‌ی کار سال آینده است.

(ب) بودجه یکی از ابزارهای کنترلی مجلس بر دولت است.

(ج) در جمهوری اسلامی ایران، به موجب اصل ۵۳ قانون اساسی، بودجه‌ی سالانه‌ی کل کشور توسط دولت تهیه می‌شود.

(د) لایحه‌ی بودجه شامل یک ماده واحد (که دربردارنده‌ی ضوابط و مقررات خاص مربوط به چگونگی کسب درآمد و صرف هزینه‌های پیش‌بینی شده در بودجه است) و چندین تبصره (که رقم کل درآمدها و هزینه‌های یک‌سال را مشخص می‌کند) است.

(ه) ارائه‌ی سند تفریغ بودجه، در جمهوری اسلامی ایران به موجب قانون اساسی، به عهده‌ی خزانه‌داری است که مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است.

۱ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۳۷- با فرض جدول مالیاتی زیر:

(الف) میزان «مالیات ماهانه‌ی» تولیدکننده‌ای که در ماه ۸۵ میلیون ریال درآمد دارد، براساس نرخ تصاعدی طبقه‌ای چند ریال است؟
(ب) میزان مانده‌ی خالص ماهانه‌ی او براساس نرخ تصاعدی چند ریال است؟

درآمدهای تا «۱۵ میلیون ریال» معاف از «مالیات»	A
درآمدهای تا «۲۵ میلیون ریال» با نرخ ۱۰ درصد	B
درآمدهای تا «۳۵ میلیون ریال» با نرخ ۱۵ درصد	C
درآمدهای تا «۶۵ میلیون ریال» با نرخ ۱۸ درصد	D
درآمدهای تا و بیش‌تر از «۶۵ میلیون ریال» با نرخ ۲۴ درصد	E

(۲) الف) ۲۰,۴۰۰,۰۰۰ (ب) ۶۸,۵۰۰,۰۰۰

(۱) الف) ۱۶,۵۰۰,۰۰۰ (ب) ۶۸,۵۰۰,۰۰۰

(۴) الف) ۱۶,۵۰۰,۰۰۰ (ب) ۶۴,۶۰۰,۰۰۰

(۳) الف) ۲۰,۴۰۰,۰۰۰ (ب) ۶۴,۶۰۰,۰۰۰

۳۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام نوع از مالیات (مستقیم یا غیرمستقیم) است؟

الف) در این نوع مالیات، دولت می‌تواند افراد پردرآمد و کم‌درآمد یا افراد ثروتمند و افراد فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد.

ب) حقوق و عوارض گمرکی

ج) مالیات بر درآمد اصناف

د) مالیات بر انواع دارایی (اعم از منقول و غیرمنقول)

ه) در این نوع مالیات امکان انتقال بار مالیاتی بسیار زیاد است.

و) عوارض نوسازی

۱) الف) غیرمستقیم، ب) مستقیم، ج) مستقیم، د) غیرمستقیم، ه) مستقیم، و) غیرمستقیم

۲) الف) مستقیم، ب) غیرمستقیم، ج) مستقیم، د) مستقیم، ه) مستقیم، و) مستقیم

۳) الف) مستقیم، ب) غیرمستقیم، ج) مستقیم، د) مستقیم، ه) غیرمستقیم، و) غیرمستقیم

۴) الف) غیرمستقیم، ب) مستقیم، ج) مستقیم، د) مستقیم، ه) غیرمستقیم، و) مستقیم

۳۹- در رابطه با سودآور بودن «تجارت بین الملل» برای دو گروه عمده‌ی «تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان» کدام مورد مربوط به «مصرف‌کنندگان» است؟

۱) بازارهای داخلی محدود است؛ به همین دلیل، آن‌ها از طریق صادرات، می‌توانند به بازارهای وسیع‌تری دسترسی پیدا کنند و کالاهای اضافی خود را با قیمت مناسب و وضعیت بهتر به فروش رسانند.

۲) ادامه‌ی کار بسیاری از آن‌ها به وارد کردن ماشین‌آلات و لوازم یدکی یا مواد اولیه از دیگر کشورها بستگی دارد.

۳) صادرات کالا به خارج سبب می‌شود که آن‌ها ارزش لازم برای پرداخت بهای کالاهای ضروری وارداتی را به دست آورند.

۴) در نتیجه‌ی تجارت بین الملل کالاهای خارجی وارد کشور می‌شود و اگر این امر هدفمند و با مدیریت صحیح انجام شود، آن‌ها را به تلاش برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار می‌سازد.

۴۰- با توجه به اطلاعات داده شده در جدول زیر که میزان تولید غذا و پوشاک را در دو کشور «الف» و «ب» نشان می‌دهد، کدام رابطه‌ی

تجاری بین دو کشور توجیه اقتصادی دارد؟ (هر دو کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردارند).

کشورها	کالاها	غذا	پوشاک
الف	الف	اگر همه‌ی عوامل تولید را با اشتغال کامل برای تولید غذا به کار بگیرند، ۷۰۰ واحد	اگر همه‌ی عوامل تولید را با اشتغال کامل برای تولید پوشاک به کار بگیرند، ۶۰۰ واحد
ب	ب	اگر همه‌ی عوامل تولید را با اشتغال کامل برای تولید غذا به کار بگیرند، ۵۰۰ واحد	اگر همه‌ی عوامل تولید را با اشتغال کامل برای تولید پوشاک به کار بگیرند، ۴۵۰ واحد

۱) براساس اصل مزیت نسبی، کشور «الف» هر دو کالا را از کشور «ب» وارد کند.

۲) براساس اصل مزیت نسبی، کشور «ب» غذا را در داخل تولید کند و پوشاک را از کشور «الف» وارد کند.

۳) براساس اصل مزیت مطلق، کشور «الف» غذا در داخل تولید کند و پوشاک را از کشور «ب» وارد کند.

۴) براساس اصل مزیت مطلق، کشور «ب» هر دو کالا را تولید کند.

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- اگر سبک‌ها را براساس نظریه‌ی ارسطو به موارد زیر تقسیم کنیم، به ترتیب طبقه‌بندی ما چه مبنایی خواهد داشت؟

«سبک عرفانی، سبک دوره‌ی غزنوی، سبک آذربایجانی، سبک فلسفی»

(۱) مخاطب، زمان و دوره‌ی اثر، محیط جغرافیایی، موضوع و نوع

(۲) هدف، دوره‌ی اثر، منطقه، قلمرو دانشی

(۳) موضوع و نوع، زمان و دوره‌ی اثر، محیط جغرافیایی، قلمرو دانشی

(۴) هدف، دوره‌ی اثر، مکان، موضوع و نوع

۴۲- همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی است.

(۱) رواج هجو و هزل در شعر

(۲) گسترش عرفان و تصوّف

(۳) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون

(۴) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی

۴۳- کدام گزینه درست است؟

(۱) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، وزن و آهنگ است.

(۲) پس از وزن، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، عاطفه است.

(۳) بدون ردیف، کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت.

(۴) وزن در شعر، جنبه‌ی تزئینی ندارد؛ بلکه جزء طبیعت شعر است.

۴۴- چند مورد از آثار ذکر شده از نمونه‌های موفق نثر دوره‌ی سامانی به شمار می‌آید؟

(ترجمه‌ی تفسیر طبری)، (التّهیم)، (کشف‌المحجوب)، (تاریخ بلعمی)، (تاریخ بیهقی)، (شاهنامه‌ی ابومنصوری)، (قابوس‌نامه)،

(سیاست‌نامه)، (کیمیای سعادت)، (سفرنامه‌ی ناصر خسرو)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۴۵- در متن زیر که متعلق به نثر فارسی دوره‌ی دوم (سبک عراقی) است، همه‌ی ویژگی‌ها به جز گزینه‌ی ... وجود دارد.

«چنین آورده‌اند که نصر بن احمد که واسطه‌ی عقد آل سامان بود و اوج دولت آن خاندان، ایام ملک او بود و اسباب تمتع و علل ترقع

در غایت ساختگی بود، خزاین آراسته و لشکر جرّار و بندگان فرمانبردار. زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند

رفتی یا به شهری از شهرهای خراسان.»

(۱) استفاده از آرایه‌های ادبی

(۲) استفاده از لغات کهنه‌ی فارسی

(۳) حذف افعال به قرینه

(۴) استفاده از ترکیبات دشوار

۴۶- همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... از عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادب فارسی از قرن سوم تا میانه‌ی قرن پنجم به شمار

می‌روند.

(۱) توسعه‌ی مدارس و مراکز تعلیم

(۲) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان

(۳) شکل‌گیری عرفان و تصوّف

(۴) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار

۴۷- کدام گزینه درست است؟

(۱) در سطح واژگانی قلمرو زبانی به بررسی ساختمان لغات و قواعد دستوری و کاربرد دستور تاریخی واژگان می‌پردازیم.

(۲) آرایه‌های لفظی یک متن در سطح موسیقایی و در حیطه‌ی قلمرو ادبی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

(۳) بازخوانی متن از دید تناسب‌های معنایی چون تضاد، ایهام، مجاز و استعاره در سطح بدیع معنوی بررسی می‌شود.

(۴) بلاغت در اصطلاح، عبارت است از بیان مقصود با الفاظی روشن که از عیب‌هایی مانند حروف دشوار و ناموزون تهی باشد.

۴۸- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر در قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم نیست؟

(۱) به اوج رسیدن حماسه‌ی ملی ایران و شعر حماسی

(۲) آغاز شدن داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر

(۳) توجه بیش‌تر به واقعیت‌های بیرونی و آوردن ترکیب‌های تازه و استعاره‌های دلپذیر

(۴) به وجود آمدن و به پختگی رسیدن شعر حکمی و اندرزی

۴۹- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... حروف مشترک قافیه از «مصوّت بلند+ صامت+ مصوّت» تشکیل شده است.

(۱) هر روز دلم به زیر باری دگر است/ در دیده‌ی من ز هجر خاری دگر است

(۲) کنار آب و پای بید و طبع شعر و یاری خوش/ معاشر دلبری شیرین و ساقی گل‌عداری خوش

(۳) که روزی رهروی در سرزمینی/ به لطفش گفت رندی رهنشینی

(۴) ای قصه‌ی بهشت ز کویت حکایتی/ شرح جمال حور ز رویت روایتی

۵۰- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب با کلمات «رحمت، گناه، عشق، اصنام» هم‌وزن هستند؟

(۱) سرمست، سپاه، مشق، احترام

(۲) هستی، هزار، دست، دلداز

(۳) عصمت، نگاه، صادق، اعزام

(۴) هیبت، همراه، صدق، دیدار

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۵۱- چرا گورستان‌ها و آرامگاه‌ها یکی از محوطه‌های باستانی محسوب می‌شوند؟

- ۱) منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردمان دوران پیش از تاریخ به‌شمار می‌روند.
- ۲) اشیای به‌دست آمده از داخل گورها و آرامگاه‌ها، شیوه‌ی تدفین مردگان و معماری‌ها، حاوی اطلاعات ارزنده‌ای درباره‌ی نظام اجتماعی، باورها و میزان پیشرفت‌های فنی مردمان و جوامع گذشته هستند.
- ۳) این آثار گوشه‌ای از فرهنگ و تمدن کهن، وضعیت سیاسی و اقتصادی مردمان دوران‌های تاریخی را به نمایش درمی‌آورند.
- ۴) منبع مهم نوشتاری برای شناخت دوره‌های تاریخی مخصوصاً اوایل تاریخ محسوب می‌شوند.

۵۲- کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقات درباره‌ی تاریخ ایران باستان در دویست سال گذشته چه دستاوردی داشته است؟

- ۱) اطلاعاتی از یک‌جانشینی و کشاورزی اقوام آریایی و هم‌چنین تقسیم‌بندی جدید از تاریخ ایران باستان ارائه داد.
- ۲) اطلاعات ارزشمندی درباره‌ی وضعیت ایران باستان در همه‌ی ابعاد اجتماعی، اقتصادی و دانش فنون به دست آمد.
- ۳) این کاوش‌ها، تمایل و علاقه‌ی اروپاییان به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن را دو چندان کرد.
- ۴) انجام کاوش‌های باستان‌شناسی باعث شد که کشورهای اروپایی به‌ویژه فرانسه امتیاز انحصاری کاوش‌های گسترده‌ای در شوش و فارس را به دست آورند.

۵۳- منبع قوانین در ایران باستان بیش‌تر از کدام مورد گرفته می‌شد و در کدام دوره تشکیلات قضایی گسترش یافت؟

- ۱) کتاب «مادیان هزار دادستان» - هخامنشی
- ۲) فرمان‌ها و احکام پادشاهان - سلوکی
- ۳) عرف، عادات و اعتقادات قومی ایرانیان - ساسانی
- ۴) کتاب دینی زرتشتیان - اشکانی

۵۴- بی‌توجهی و عدم نظارت کافی شاهان سلوکی بر متصرفات شرقی، کدام مورد زیر را سبب گردید؟

- ۱) تقویت فکر استقلال از حکومت سلوکیان
- ۲) گسترش و نفوذ فرهنگ یونانی در این مناطق
- ۳) رقابت با جانشینان اسکندر در مصر
- ۴) ایجاد حس همزیستی و یگانگی میان مهاجران یونانی با اقوام ایرانی

۵۵- کدام گزینه در مورد ساسانیان صحیح نیست؟

- ۱) نظام طبقاتی عصر ساسانی، بر اصالت نَسَب و خون استوار بود.
- ۲) طبقه‌ی فرودست یا عامه‌ی مردم به‌طور موروثی به فعالیت‌های تولیدی و خدماتی مشغول بودند.
- ۳) اشراف و نجبای درجه‌ی اول عصر ساسانی، شامل صاحب منصبان عالی رتبه‌ی دینی، سیاسی، نظامی و جنگاوران می‌شد.
- ۴) زن حق کسب درآمد و شرکت در اموال همسر خود را داشت و می‌توانست در دادگاه به سود خود اقامه‌ی دعوا کند.

۵۶- نخستین قانون یونان را چه کسی نوشت، چه کسی پدر علم پزشکی لقب گرفته است، کدام خدا در آیین یونان باستان محافظ شهر آتن به‌شمار می‌رفت و به اعتقاد پزشک نامدار یونان باستان علت بیماری‌ها چیست؟

- ۱) هرودت - سقراط / زئوس - علت‌های طبیعی
- ۲) هرودت - بقرات / زئوس - مجازات‌های ارسالی از طرف خدایان
- ۳) سولون - سقراط / آتنا - مجازات‌های ارسالی از طرف خدایان
- ۴) سولون - بقرات / آتنا - علت‌های طبیعی

۵۷- محتوای ... و ... نشان می‌دهد که گاه‌شماری ... در قلمرو ... رواج داشت.

- ۱) سنگ‌نوشته‌های کاخ کوروش و طاق بستان، اوستایی، ساسانیان
- ۲) سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید، بابلی و اوستایی، ساسانیان
- ۳) سنگ‌نوشته‌های کاخ کوروش و طاق بستان، بابلی و سلوکی، اشکانیان
- ۴) سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید، خورشیدی - قمری بابلی، هخامنشیان

۵۸- کدام نیروی نظامی در سپاه اشکانی اهمیت زیادی داشت و دلیل توانمندی آن‌ها چه بود؟

- ۱) کمان‌داران - تسلط پارتی‌ها به ساخت انواع کمان‌ها
- ۲) نیزه‌داران - مهارت پارتی‌ها در پرتاب نیزه
- ۳) پیاده‌نظام - آموزش‌های سخت نظامی
- ۴) سواره‌نظام - پیشینه‌ی صحراگردی آنان

۵۹- به چه دلیل ژولیوس سزار دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود و عبارت «مورخان به دنبال مدارکی هستند که به گونه‌ای گذشته را بازسازی و تفسیر کنند» مربوط به کدام مرحله از مراحل پژوهش در تاریخ است؟

- ۱) مصریان در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند - چهارم
- ۲) رومیان در آغاز گاه‌شماری دقیقی نداشتند - چهارم
- ۳) رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند - پنجم
- ۴) مصریان در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند - پنجم

۶۰- چرا شهر بابل به یکی از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی در جهان باستان تبدیل شد و در حکومت هان انتخاب مأموران دولتی بر پایه‌ی اصول و تعلیمات چه کسی بود؟

- ۱) لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های هم‌جوار - شی هوانگ تی
- ۲) داشتن موقعیت مناسب سیاسی و جغرافیایی - کنفوسیوس
- ۳) لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های هم‌جوار - کنفوسیوس
- ۴) داشتن موقعیت مناسب سیاسی و جغرافیایی - شی هوانگ تی

جغرافیای ایران

۶۱- کدام گزینه درباره‌ی «طرح سؤال و بیان مسئله» در یک پژوهش نادرست است؟

- (۱) پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی باید مسئله‌ی خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.
- (۲) مطالعه‌ی سابقه و پیشینه‌ی مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.
- (۳) برای پژوهشگر مهم نیست سؤالی که برای او پیش آمده قبلاً جواب داده شده یا نه.
- (۴) در این مرحله پژوهشگر از خود می‌پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

۶۲- * در کنار همه‌ی دریاها و دریاچه‌ها و رودهای پرآب کشور، ... به چشم می‌خورد و دشت ... یکی از دشت‌های فرسایشی است.

- (۱) جلگه‌ها - لوت
- (۲) دشت‌ها - نهاوند
- (۳) جلگه‌ها - نهاوند
- (۴) دشت‌ها - لوت

۶۳- جمع‌آوری اطلاعات از چند روش به دست می‌آید و کدام روش در تمام پژوهش‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

- (۱) میدانی، مشاهده - میدانی
- (۲) کتابخانه‌ای، پرسشنامه - پرسشنامه
- (۳) کتابخانه‌ای، میدانی - کتابخانه‌ای
- (۴) میدانی، مصاحبه - میدانی

۶۴- از مهم‌ترین نوع مهاجرت در دهه‌های کنونی کدام است، عوامل اثرگذار بر مهاجرت کدامند و همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ... از اثرات

رشد سریع جمعیت بر سکونتگاه‌های شهری و روستایی ایران بوده است.

- (۱) مهاجرت روستاییان به شهر - داخلی و خارجی - افزایش تعداد نقاط شهری
- (۲) مهاجرت به کشورهای اروپایی و آمریکایی - داخلی و خارجی - تأسیس شهرداری
- (۳) مهاجرت به کشورهای اروپایی و آمریکایی - انسانی و طبیعی - افزایش تعداد جمعیت شهرها
- (۴) مهاجرت روستاییان به شهر - انسانی و طبیعی - تبدیل نقاط شهری به روستایی

۶۵- شهر باستانی بيشاپور که در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ... از اهمیت ... مهمی در ایران برخوردار بود و قدیمی‌ترین نوع

سکونتگاه که در ایران شناخته شده، سکونتگاه ... است و روستای هیر در ... قرار دارد.

- (۱) ساسانیان - ارتباطی - عشایری - قزوین
- (۲) ساسانیان - نظامی - روستایی - همدان
- (۳) هخامنشیان - ارتباطی - عشایری - همدان
- (۴) هخامنشیان - نظامی - روستایی - قزوین

۶۶- از سال ... ه. ش بیش از ۵۰٪ از جمعیت کشور در شهرها زندگی می‌کنند و ۸ شهر کشور سال ... بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته‌اند.

- (۱) ۱۳۶۰ - ۱۳۸۰
- (۲) ۱۳۷۰ - ۱۳۹۰
- (۳) ۱۳۶۰ - ۱۳۹۰
- (۴) ۱۳۷۰ - ۱۳۸۰

۶۷- کدام گزینه درباره‌ی موقعیت جغرافیایی در ایران صحیح است؟

- (۱) همه‌ی پدیده‌ها موقعیت نسبی ندارند اما دارای موقعیت ریاضی یا مطلق هستند.
- (۲) ارزش فرهنگی و سیاسی منطقه‌ی خلیج‌فارس تنها به دلیل صدور و فروش نفت خام است و آن را به بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان تبدیل کرده است.
- (۳) مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه، مرز است. ایران جزء کشورهای پرمسایه است.
- (۴) راه‌های آبی، امکان روابط بازرگانی بیش‌تری را فراهم می‌کند. دسترسی به آب‌های آزاد برای هر کشوری، فقط امکان ارتباط با سایر نقاط جهان را فراهم می‌آورد.

۶۸- * کدام مورد از ویژگی‌های مشترک در ناحیه‌ی کوهستانی و ناحیه‌ی جنگلی خزر است و روزهای آفتابی و درخشان از ویژگی‌های کدام

ناحیه‌ی آب و هوایی است؟

- (۱) محصولات کشاورزی گوناگون - بیابانی
- (۲) محصولات کشاورزی گوناگون - شرجی
- (۳) خاک حاصلخیز - بیابانی
- (۴) خاک حاصلخیز - شرجی

۶۹- کدام مورد درباره‌ی دلایل اهمیت منطقه‌ی خلیج‌فارس درست است؟

- (۱) بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان، که حدود ۶۵ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.
- (۲) دارای ارزش اقتصادی و فرهنگی که در مرکز و قلب ناحیه‌ی جغرافیایی و اقتصادی جهان اسلام قرار دارد.
- (۳) ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره‌ی اروپا، آمریکا، آسیا در گذشته و اکنون به عنوان حلقه‌ای از زنجیره‌ی حمل و نقل کالا و نفت اهمیت دارد.
- (۴) درآمد‌ها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، این منطقه را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است.

۷۰- سیاست‌های کاهش جمعیت، چه مشکلاتی در آینده برای کشور ایجاد می‌کند و اطلاع از چه چیزی، پایه‌ی محاسبه‌ی فرمول دو برابر

شدن جمعیت است؟

- (۱) تضعیف نیروی دفاعی - میزان رشد جمعیت
- (۲) کاهش نیروی فعال - میزان مهاجرت
- (۳) برقراری تعادل جمعیتی - میزان رشد جمعیت
- (۴) کاهش مرگ و میر - میزان مهاجرت

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- پدیده‌های اجتماعی مانند «سلام کردن» و «برابر بودن انسان‌ها» به ترتیب در کدام تقسیم‌بندی جهان اجتماعی قرار می‌گیرند و هنجارها

و نمادها تا چه زمانی موجب تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شوند؟

- ۱) خرد و عینی، کلان و ذهنی - تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود.
- ۲) عینی و کلان، ذهنی و خرد - تا زمانی که تأثیرگذاری بیش‌تری داشته باشند.
- ۳) ذهنی و کلان، عینی و خرد - تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود.
- ۴) خرد و ذهنی، کلان و عینی - تا زمانی که تأثیرگذاری بیش‌تری داشته باشند.

۷۲- کدام گزینه درباره‌ی پدیده‌های جهان اجتماعی و تعاریف آن‌ها صحیح است؟

- ۱) به دو دسته پدیده‌های اعتباری و تکوینی تقسیم می‌شوند - اعتباری شامل کنش انسان‌ها و پیامدهای آن و تکوینی شامل پدیده‌هایی می‌شود که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند.
- ۲) به پدیده‌های تکوینی و طبیعی تقسیم می‌شوند - طبیعی شامل کنش انسان‌ها و پیامدهای آن و تکوینی شامل پدیده‌هایی می‌شود که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند.
- ۳) به دو دسته‌ی پدیده‌های اعتباری و تکوینی تقسیم می‌شوند - اعتباری به واسطه‌ی ارتباطی که با انسان دارد به جهان اجتماعی راه می‌یابد و تکوینی شامل پدیده‌هایی می‌شود که انسان آن‌ها را ایجاد می‌کند.
- ۴) به پدیده‌های طبیعی و تکوینی تقسیم می‌شوند - طبیعی به واسطه‌ی ارتباطی که با انسان دارد به جهان اجتماعی راه می‌یابد و تکوینی شامل پدیده‌هایی می‌شود که انسان آن‌ها را ایجاد می‌کند.

۷۳- قواعد، هنجارها و نمادهای هر جهان اجتماعی متناسب با ... سامان می‌یابند. هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، ... و هویت فرهنگی

جهان متجدد ...

- ۱) رویکردهای این جهانی آن - زمینه‌ی پیدایش و رشد برخی هویت‌ها را فراهم می‌کند - با هویت دنیوی جهان متجدد سازگار نیست.
- ۲) عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها - با انواع مختلف هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است - با هویت دنیوی جهان متجدد سازگار است.
- ۳) رویکردهای این جهانی آن - زمینه‌ی پیدایش و رشد انواع هویت‌ها را فراهم می‌کند - با هویت روانی و اخلاقی معنوی سازگار است.
- ۴) عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها - با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است - با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است.

۷۴- فرد اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است در ... پیدا می‌کند. اقناع روشی است که به واسطه‌ی آن، ... و

فرهنگ‌هایی از قدرت اقناعی بیش‌تری برخوردارند که ... و در جهان اسلام ... در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش

مهمی دارند و کنترل اجتماعی به مجموعه فعالیت‌هایی گفته می‌شود که ...

- ۱) خانواده - کسانی که دچار کج‌روی اجتماعی‌اند تنبیه می‌شوند - ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تری دارند - تشویق و تنبیه - هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند.
- ۲) خانواده - فرهنگ در افراد درونی می‌شود - با فطرت آدمیان سازگارترند - امر به معروف و نهی از منکر - برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد.
- ۳) مدرسه - کسانی که دچار کج‌روی اجتماعی‌اند تنبیه می‌شوند - افراد را به عمل به ارزش‌ها و قواعد تشویق می‌کند - امر به معروف و نهی از منکر - هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند.
- ۴) مدرسه - فرهنگ در افراد درونی می‌شود - افراد جامعه را کنترل می‌کنند - تشویق و تنبیه - برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد.

۷۵- کدام گزینه در ارتباط با پدیده‌های اجتماعی نادرست بیان شده است؟

- ۱) هنجار اجتماعی، شیوه‌ی انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
- ۲) پدیده‌های اجتماعی به مرور، از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند.
- ۳) اگر ارزش‌های اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و آرمان‌هایی نظیر عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شود.
- ۴) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی پس از تحقق، پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.

۷۶- دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها کدام است و با توجه به تصویر زیر کدام گزینه می‌تواند صحیح باشد؟

- (۱) عقل و تجربه - آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود.
- (۲) وحی و تجربه - ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.
- (۳) عقل و وحی - آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود.
- (۴) وحی و عقل - ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند قلمرو واقعی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.

۷۷- در ارتباط با فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی همه‌ی گزینه‌های زیر صحیح است؛ به جز گزینه‌ی ...

- (۱) تداوم شیوه‌ی زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی منجر به تزلزل فرهنگی می‌شود.
- (۲) زمانی که آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جامعه را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند، تزلزل فرهنگی ایجاد می‌شود.
- (۳) تحول و دگرگونی جهان اجتماعی پیامد بحران هویت است که تغییرات اجتماعی از محدوده‌ی تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌رود و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.
- (۴) تزلزل فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۷۸- تغییرات هویتی افراد تا چه زمانی با هویت جهان اجتماعی سازگار است و افراد در بدو تولد هویت اجتماعی خود را به چه صورتی

دریافت می‌کنند؟

- (۱) مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد - هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی دریافت می‌کنند.
- (۲) مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد - هویت اجتماعی اکتسابی خود را به صورت فعال دریافت می‌کنند.
- (۳) از مرزهای مورد قبول جامعه فراتر رود و به صورت مثبت باشد - هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی دریافت می‌کنند.
- (۴) از مرزهای مورد قبول جامعه فراتر رود و به صورت مثبت باشد - هویت اجتماعی اکتسابی خود را به صورت فعال دریافت می‌کنند.

۷۹- جهان‌های اجتماعی مختلف بر چه اساسی ارزیابی می‌شوند و پیامدهای ضروری و الزامی یک جهان اجتماعی تا چه زمانی باقی است؟

- (۱) قواعد و هنجارها و فرصت‌ها و پیامدهایی که برای افراد به وجود می‌آورند - تا زمانی که جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست.
- (۲) ارزش‌ها، آرمان‌های کلان، پیامدها و نتایجی که به دنبال می‌آورند - تا زمانی که افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی را برای انسان پدید می‌آورند.
- (۳) فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که برای افراد به وجود می‌آورند - تا زمانی که افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی را برای انسان پدید می‌آورند.
- (۴) ارزش‌ها، آرمان‌ها، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند - تا زمانی که جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست.

۸۰- تغییرات در کدام یک از اجزای جهان اجتماعی، تغییرات سطحی محسوب می‌شوند و دلیل تفاوت همکاری اعضا و اجزای جهان اجتماعی

انسان‌ها با موجودات دیگر چیست؟

- (۱) ارزش‌ها - ناآگاهانه یا غریزی بودن رفتار موجودات
- (۲) هنجارها - منفعل و پذیرنده بودن انسان
- (۳) ارزش‌ها - منفعل و پذیرنده بودن انسان
- (۴) هنجارها - ناآگاهانه یا غریزی بودن رفتار موجودات

پاسخ غیر حضوری

دوره‌ی متوسطی دوم

(پایه‌ی دهم انسانی)

۱۸ اسفند ماه ۹۶

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «فام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی زبان قرآن (۱)

۱- گزینه‌ی «۳»

(مسام) حاج مؤمن، ترجمه)

«تعاون»: با هم دیگر همکاری کردند (در این جا) / «المُؤاطنون»: شهروندان، هم‌وطنان /
«نشاطٍ جماعی»: فعالیت‌ی گروهی، فعالیت‌ی جمعی / «إطفاء النار»: خاموش کردن آتش /
«قطع تيار الكهرباء»: قطع کردن جریان برق / «فتح حَفَيَاتِ الماء»: باز کردن شیرهای آب

۲- گزینه‌ی «۳»

(مسین رضایی، ترجمه)

«لایجوز»: جایز نیست / «إصرارنا»: پافشاری ما / «علی الإساءة»: بر بدی کردن /
«بل»: بلکه / «علینا»: بر ما لازم است / «أن نعوّضها بالإحسان»: که آن را با نیکی
کردن جبران کنیم

۳- گزینه‌ی «۳»

(مسام) حاج مؤمن، ترجمه)

ترجمه‌ی صحیح عبارت: «هر چیزی با انفاق کم می‌شود، به جز علم.»

۴- گزینه‌ی «۴»

(مسین رضایی، ترجمه)

ترجمه‌ی درست گزینه‌ی «۴»: «ساکنان زمین به سبب دشمنی‌هایی که کسی از آن‌ها
سود نمی‌برد، پراکنده شدند.»

۵- گزینه‌ی «۴»

(درویشعلی ابراهیمی، مفهوم)

«سکوت زبان، (باعث) سلامتی انسان است.» یعنی ممکن است حرف زدن (زبان سرخ)
سر انسان را به باد دهد و سلامتی او را به خطر اندازد.

ترجمه‌ی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «چه بسا سکوتی رساتر از سخن گفتن باشد.»

گزینه‌ی «۲»: «چه بسا سکوت جوابی باشد.»

۶- گزینه‌ی «۴»

(سیرمهمعلی مرتضوی، لغت)

جمله‌ی به دست آمده، از نظر مفهوم نامناسب است:
«جراحت سرباز التیام یافت، پس اندکی بعد مُردا».

۷- گزینه‌ی «۴»

(سیرمهمعلی مرتضوی، مکالمه)

«چرا داروهای نوشته‌شده بر روی برگه را به من نمی‌دهی؟ آیا (آن‌ها را) ندارید؟!»:
«نه، داریم، اما فروش آن‌ها بدون نسخه ممنوع است.»

۸- گزینه‌ی «۳»

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد)

«تکاتب» فعل مضارع در صیغه‌ی مفرد مؤنث غائب از باب «مفاعلة» است که مصدرش
«مکاتبه» است. (این دانش آموز با دوستانتش در آغاز سال جدید نامه‌نگاری می‌کند).
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «تعاشروا»: معاشرت کنید، «تعاملوا»: معامله کنید، هر دو فعل امر در
صیغه‌ی جمع مذکر مخاطب از باب «تفاعل» هستند و مصدرشان «تعاشروا و تعامل»
است.

گزینه‌ی «۲»: «تعارفنا»: با یکدیگر آشنا شدیم، فعل ماضی در صیغه‌ی متکلم مع‌الغیر
از باب «تفاعل» و مصدرش «تعارف» است.

گزینه‌ی «۴»: «تتعاون»: با هم دیگر همکاری می‌کنیم، فعل مضارع در صیغه‌ی متکلم
مع‌الغیر از باب «تفاعل» و مصدرش «تعاون» است.

۹- گزینه‌ی «۲»

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد)

«أحبُّ»: مبتدا و مرفوع «عباد و الله»: هر دو مضاف‌إلیه و مجرور، «إلی الله»: جار و
مجرور، «أنفع»: خبر و اسم، «هم»: مضاف‌إلیه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «حُسن»: مبتدا و «یُسْتُرُّ»: خبر است که از نوع فعل می‌باشد.

گزینه‌ی «۳»: «الشرطی»: مبتدا و مرفوع، «فی إدارة»: جار و مجرور، «الجوازات»: مضاف‌إلیه،
«فَتَشَّ»: فعل دارای نقش خبر (پلیس در اداره‌ی گمرکات چمدان‌های
مسافران را بازرسی کرد)، «حقائب»: مفعول، «المسافرین»: مضاف‌إلیه.

گزینه‌ی «۴»: «الطلّاب»: مبتدا و مرفوع، «المؤدّبون»: صفت و مرفوع، «فی المدارس»: جار و مجرور،
«یحترمون»: خبر که فعل است، «المعلّمین»: مفعول (دانش‌آموزان مؤدّب
در مدارس به معلّم‌ها احترام می‌گذارند).

۱۰- گزینه‌ی «۱»

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: به صورت «إلهین إثنين» صحیح است.

گزینه‌ی «۳»: به صورت «خمس حجرات» صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: به صورت «ستّة أمتار» صحیح است.

ریاضی و آمار (۱)

۱۶- گزینه‌ی «۴»

(گوروش داوری، نمودار تابع درجه ۲)

$$y = \frac{4}{9}x^2 + 2x + \frac{2}{3} \quad \text{مقایسه با فرم استاندارد } y = ax^2 + bx + c \quad \begin{cases} a = \frac{4}{9} \\ b = 2 \\ c = \frac{2}{3} \end{cases}$$

$$x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-2}{2 \times (\frac{4}{9})} = \frac{-2}{\frac{8}{9}} = \frac{-2 \times 9}{8} = -\frac{9}{4}$$

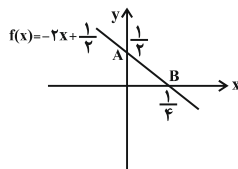
(گوروش داوری، نمودار تابع خطی)

۱۷- گزینه‌ی «۳»

با توجه به ضابطه‌ی تابع، ابتدا محل برخورد نمودار با محورهای مختصات را می‌یابیم، داریم:

$$f(x) = -2x + \frac{1}{4} \Rightarrow \begin{cases} x=0 \Rightarrow f(0) = -2 \times 0 + \frac{1}{4} = \frac{1}{4} \\ \Rightarrow A = (0, \frac{1}{4}) \\ f(x)=0 \Rightarrow -2x + \frac{1}{4} = 0 \Rightarrow 2x = \frac{1}{4} \Rightarrow x = \frac{1}{8} \\ \Rightarrow B = (\frac{1}{8}, 0) \end{cases}$$

حال نمودار تابع را رسم می‌کنیم:

با توجه به شکل، نمودار تابع از ناحیه‌ی سوم محورهای مختصات عبور نمی‌کند.

۱۸- گزینه‌ی «۱»

(همید زرین‌کفش، حل معادله‌ی درجه‌ی ۲ و کاربردها)

مساحت مثلث = مساحت مستطیل

$$(x-2)(2x-5) = \frac{1}{4} \times 3x \times (2x-7)$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 5x - 4x + 10 = \frac{1}{4}(6x^2 - 21x)$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 9x + 10 = \frac{3}{2}x^2 - \frac{21}{4}x \Rightarrow x^2 - \frac{3}{2}x - 10 = 0$$

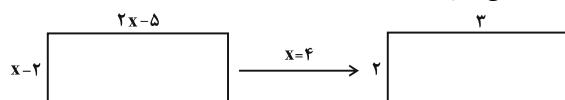
$$\Rightarrow 2x^2 - 3x - 20 = 0 \quad \text{مقایسه با فرم استاندارد } ax^2 + bx + c = 0 \quad \begin{cases} a = 2 \\ b = -3 \\ c = -20 \end{cases}$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-3)^2 - 4 \times 2 \times (-20) = 9 + 160 = 169$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-3) + \sqrt{169}}{2 \times 2} = \frac{3 + 13}{4} = \frac{16}{4} = 4 \text{ ق ق} \\ x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-3) - \sqrt{169}}{2 \times 2} = \frac{3 - 13}{4} = \frac{-10}{4} = -\frac{5}{2} \text{ غ ق} \end{cases}$$

$x = -\frac{5}{2}$ قابل قبول نیست، زیرا اندازه‌ی طول ضلع نمی‌تواند منفی باشد. حال محیط

مستطیل را می‌یابیم:

$$\text{محیط مستطیل} = 2 \times (2 + 3) = 2 \times 5 = 10$$

۱۱- گزینه‌ی «۳»

(همید زرین‌کفش، گردآوری داده‌ها)

مرسوم‌ترین ابزار گرفتن اطلاعات از مردم از طریق پرسش‌نامه می‌باشد.

۱۲- گزینه‌ی «۳»

(امیر زراندوز، گردآوری داده‌ها)

رتبه در کنکور ← کیفی ترتیبی

جنسیت افراد ← کیفی اسمی

مزه‌ی غذا ← کیفی ترتیبی

مقدار مقاومت لامپ ← کمی نسبی

تعداد ماشین‌های نمایشگاه ← کمی نسبی

اندازه‌ی مساحت شکل‌های هندسی ← کمی نسبی

۱۳- گزینه‌ی «۲»

(امیر زراندوز، گردآوری داده‌ها)

نسبت‌های $\frac{20}{27}$ و $\frac{17}{21}$ هر دو آماره هستند، چون تعداد دختران را در ۲ نمونه‌ی

تصادفی نشان می‌دهند ولی $\frac{180}{300}$ بیانگر یک پارامتر است، چون تعداد دختران را در

کل دانشکده نشان می‌دهد. به همین ترتیب نسبت $\frac{120}{300}$ بیانگر یک پارامتر است.

۱۴- گزینه‌ی «۳»

(هاری پلاور، معیارهای گرایش به مرکز)

با توجه به اعداد زیر داریم:

$$5, 10, 15, 20, \dots, 95$$

$$\bar{x} = \frac{5 + 10 + 15 + 20 + \dots + 90 + 95}{19} = \frac{19 \times 50}{19} = 50$$

۱۵- گزینه‌ی «۲»

(هاری پلاور، معیارهای گرایش به مرکز)

داده‌های دسته‌ی اول را مرتب می‌کنیم:

$$11, 14, 15, 17, 23$$

چون تعداد داده‌ها فرد است، میانه برابر داده‌ی وسط است که همان ۱۵ است.

حال داده‌های دسته‌ی دوم را مرتب می‌کنیم:

$$17, 18, 19, 20, 23, 44$$

چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه برابر میانگین دو داده‌ی وسط است که در این‌جا

داده‌های سوم و چهارم می‌باشند، داریم:

$$\text{میانگی دسته‌ی دوم} = \frac{19 + 20}{2} = 19.5$$

$$\text{میانگی دسته‌ی اول} = 19.5 - 15 = 4.5$$

ریاضی و آمار (۱) (شاهد «گواه»)

۲۱- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۵۲ کتاب آبی، چند اتحاد جبری و کاربردها)

$$\begin{aligned} & \text{مساحت مستطیل کسر شده} - \text{مساحت مستطیل اولیه} = \text{مساحت باقیمانده} \\ & (x+3)(x+5) - (x-1)(x+4) = \text{مساحت باقیمانده} \\ & = x^2 + (3+5)x + (3)(5) - (x^2 + (4-1)x + (4)(-1)) \\ & = x^2 + 8x + 15 - (x^2 + 3x - 4) \\ & = x^2 + 8x + 15 - x^2 - 3x + 4 = 5x + 19 \end{aligned}$$

۲۲- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۱۵۴ کتاب آبی، معادله و مسائل توصیفی)

اگر تعداد سکه‌های پنج تومانی را برابر x ، تعداد سکه‌های ۱۰ تومانی را برابر y و تعداد سکه‌های ۲۵ تومانی را برابر z در نظر بگیریم، داریم:

$$x = 2y \Rightarrow y = \frac{x}{2} \quad (1)$$

$$x = \frac{4}{3}z \Rightarrow z = \frac{3}{4}x \quad (2)$$

حال مبلغ پول داخل فلک را به دست می‌آوریم:

$$5x + 10y + 25z = 460 \xrightarrow{(2), (1)} 5x + 10 \times \frac{x}{2} + 25 \times \frac{3}{4}x = 460$$

$$\Rightarrow 5x + 5x + \frac{75}{4}x = 460 \Rightarrow 10x + \frac{75}{4}x = 460$$

$$\Rightarrow \frac{40}{4}x + \frac{75}{4}x = 460$$

$$\Rightarrow \frac{115x}{4} = 460 \Rightarrow x = \frac{4 \times 460}{115} = 16$$

حال تعداد سکه‌های ۱۰ تومانی و ۲۵ تومانی را به دست می‌آوریم:

$$y = \frac{x}{2} = \frac{16}{2} = 8$$

$$z = \frac{3}{4}x = \frac{3}{4} \times 16 = 12$$

$$\Rightarrow \text{تعداد کل سکه‌ها} = x + y + z = 16 + 8 + 12 = 36$$

۲۳- گزینه‌ی «۲»

(سؤال ۳۱۲ کتاب آبی، مفهوم تابع)

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه‌ی «۱»:

$$m = 0 \Rightarrow \{(0,1), (1,0), (0,2)\}$$

دو زوج مرتب وجود دارد که دارای مؤلفه‌ی اول برابر صفر اما مؤلفه‌ی دوم متفاوت دارند، پس تابع نمی‌باشد.

گزینه‌ی «۲»: این رابطه تابع می‌باشد.

$$m = 0 \Rightarrow \{(1,0), (2,0), (0,3)\}$$

گزینه‌ی «۳»: این رابطه تابع نمی‌باشد، زیرا به‌ازای مؤلفه‌های اول برابر ۳ زوج مرتب مؤلفه‌های دوم یکسان ندارند.

$$m = 0 \Rightarrow \{(0,1), (0,2), (0,3)\}$$

گزینه‌ی «۴»:

$$m = 0 \Rightarrow \{(0,0), (0,1), (2,2)\}$$

این رابطه تابع نمی‌باشد، زیرا به‌ازای مؤلفه‌ی اول برابر صفر دو زوج مرتب فوق مؤلفه‌ی دوم یکسان ندارند.

(عمید زرین‌کفش، ضابطه‌ی جبری تابع)

۱۹- گزینه‌ی «۱»

با توجه به ضابطه‌ی تابع داریم:

$$f: A \rightarrow B$$

$$f(x) = \frac{1 + \frac{1}{x}}{1 - \frac{1}{x}}$$

x	f(x)
a	$f(a) = \frac{1 + \frac{1}{a}}{1 - \frac{1}{a}} = 0 \Rightarrow \frac{a+1}{a-1} = \frac{a+1}{a-1} = 0 \Rightarrow a = -1$
b	$f(b) = \frac{1 + \frac{1}{b}}{1 - \frac{1}{b}} = 2 \Rightarrow 1 + \frac{1}{b} = 2 - \frac{1}{b} \Rightarrow \frac{2}{b} = 1 \Rightarrow b = 2$
۴	$f(4) = \frac{1 + \frac{1}{4}}{1 - \frac{1}{4}} = \frac{\frac{5}{4}}{\frac{3}{4}} = \frac{5}{3}$
-۲	$f(-2) = \frac{1 - \frac{1}{2}}{1 - (-\frac{1}{2})} = \frac{\frac{1}{2}}{\frac{3}{2}} = \frac{1}{3}$

$$\begin{cases} c = \frac{5}{3}, d = \frac{1}{3} \\ \text{یا} \\ c = \frac{1}{3}, d = \frac{5}{3} \end{cases}$$

$$a + b + c + d = -1 + 2 + \frac{5}{3} + \frac{1}{3} = -1 + 2 + \frac{6}{3} = -1 + 2 + 2 = 3$$

۲۰- گزینه‌ی «۳»

(امیر زراذوز، معادله‌های شامل عبارتهای گویا)

فرض کنید اگر شخص A به تنهایی کار کند، کار در x روز تمام می‌شود. شخص در

یک روز $\frac{1}{x}$ کار را انجام می‌دهد و شخص B به تنهایی در یک روز $\frac{1}{x+20}$ کار را

انجام می‌دهد. حال اگر هر دو با هم کار کنند در یک روز $\frac{1}{x-16}$ کار را انجام

می‌دهند، در نتیجه داریم:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+20} = \frac{1}{x-16} \Rightarrow \frac{2x+20}{x^2+20x} = \frac{1}{x-16}$$

$$\Rightarrow (x-16)(2x+20) = x^2+20x$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 12x - 320 = x^2 + 20x \Rightarrow x^2 - 32x - 320 = 0$$

$$\Rightarrow (x+8)(x-40) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -8 & \text{غ ق} \\ x = 40 & \text{ق ق} \end{cases}$$

پس شخص B به تنهایی کار را در $x+20 = 40+20 = 60$ روز انجام می‌دهد.

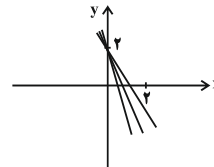

۲۴- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۳۹۷ کتاب آبی، نمودار تابع خطی)

برای رسم نمودار توابع $f(x)$ به‌ازای مقادیر مختلف a که $a < -1$ می‌باشد، داریم:

$$f(x) = ax + 2 \Rightarrow \begin{cases} x=0 \Rightarrow f(0) = ax + 2 = 2 \Rightarrow A = (0, 2) \\ f(x) = 0 \Rightarrow 0 = ax + 2 \Rightarrow x = \frac{-2}{a} \quad a < -1 \rightarrow x < 2 \end{cases}$$

پس نمودار به‌ازای مقادیر مختلف a محور y ها را در نقطه (2) و محور x ها را در نقاطی که $x < 2$ می‌باشد قطع می‌کند.

پس نمودارها به صورت گزینه‌ی «۴» می‌باشد.

۲۵- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۴۸۷ کتاب آبی، نمودار تابع درجه ۲)

مختصات رأس سهمی $(1, -2)$ می‌باشد از طرفی نمودار محور x ها را در $x = -1$ و $x = 3$ قطع کرده است پس $(-1, 0)$ و $(3, 0)$ نیز روی نمودار تابع قرار دارند. حالاگر معادله‌ی تابع را $y = ax^2 + bx + c$ فرض کنیم داریم:

$$y = ax^2 + bx + c \Rightarrow x_s = \frac{-b}{2a} = 1 \Rightarrow -b = 2a \Rightarrow b = -2a \quad (1)$$

$$y_s = a(1)^2 + b \times (1) + c$$

$$a + b + c = -2 \xrightarrow{(1)} a - 2a + c = -2$$

$$\Rightarrow -a + c = -2 \quad (2)$$

$$(-1, 0) \Rightarrow y = a \times (-1)^2 + b \times (-1) + c = 0$$

$$\Rightarrow a - b + c = 0 \xrightarrow{(1)} a - (-2a) + c = 0 \Rightarrow 3a + c = 0 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{(2), (3)} \begin{cases} -a + c = -2 \\ 3a + c = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a - c = +2 \\ 3a + c = 0 \end{cases} \Rightarrow 4a - c = 2$$

$$\Rightarrow 4a = 2 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$\xrightarrow{(2)} -\frac{1}{2} + c = -2 \Rightarrow c = -2 + \frac{1}{2} = -\frac{4}{2} + \frac{1}{2} = -\frac{3}{2}$$

$$\xrightarrow{(1)} b = -2 \times \left(\frac{1}{2}\right) = -1$$

پس معادله‌ی تابع $y = \frac{1}{2}x^2 - x - \frac{3}{2}$ می‌باشد.راه ساده‌تر: همان‌طور که از نمودار مشاهده می‌کنید به‌ازای $x = 0$ مقدار $y = c$ می‌باشد که $-2 < c < -1$ می‌باشد و تنها در معادله‌ی تابع گزینه‌ی «۴» مقدار c به صورت $-1 < -\frac{3}{2} < -2$ می‌باشد. پس گزینه‌ی «۴» پاسخ صحیح است.

۲۶- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۵۱۰ کتاب آبی، گردآوری داده‌ها)

در هر دو مورد سؤال شده، بهترین روش جمع‌آوری داده پرسش‌نامه است.

۲۷- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۵۵۵ کتاب آبی، گردآوری داده‌ها)

از آن‌جایی که به متغیر مراحل تحصیل نمی‌توان عدد نسبت داد و همچنین نوعی

ترتیب طبیعی در آن وجود دارد (ابتدایی، متوسطه اول، متوسطه دوم و ...). پس

متغیر کیفی ترتیبی است.

۲۸- گزینه‌ی «۳»

(سؤال ۵۶۷ کتاب آبی، گردآوری داده‌ها)

طبق متن کتاب درسی گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۲۹- گزینه‌ی «۳»

(سؤال ۶۰۰ کتاب آبی، معیارهای گرایش به مرکز)

با استفاده از تعریف میانگین داریم:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_4}{4}$$

$$\bar{x}' = \frac{(2x_1 + x_2) + \dots + (2x_4 + x_1)}{4} = \frac{3x_1 + \dots + 3x_4}{4}$$

$$= 3 \times \frac{x_1 + \dots + x_4}{4} = 3\bar{x}$$

۳۰- گزینه‌ی «۳»

(سؤال ۵۸۵ کتاب آبی، معیارهای گرایش به مرکز)

داده	۱	۲	۵	۸
فراوانی	۱	۱	?	۱

اگر فراوانی داده‌ی ۵ برابر با ۱ باشد، داده‌های ۱، ۲، ۵ و ۸ مد هستند.

با فرض $a \in \mathbb{N}$ ، فراوانی داده‌ی ۵ برابر با ۳ است و بنابراین:

$$a^2 - 4 = 2a - 1 = 5 \Rightarrow a = 3$$

$$\text{داده‌ی چهارم} + \text{داده‌ی سوم} = \frac{\text{میانة زوج}}{\text{تعداد داده‌ها}}$$

$$= \frac{5 + 5}{2} = 5$$

اقتصاد

۳۱- گزینه‌ی «۱»

(کنکور سراسری ۹۴، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی)

(ارزش تولید خارجیان مقیم کشور) $= \frac{2}{3} \times$ ارزش خدمات ارائه شده

میلیارد ریال $20 = \frac{2}{3} \times 30 =$ ارزش خدمات ارائه شده

+ ارزش ماشین‌آلات + ارزش پوشاک = تولید ناخالص داخلی
ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده + ارزش مواد غذایی
میلیارد ریال $215 = 165 + 20 + 30 =$ تولید ناخالص داخلی

(ارزش تولید مردم کشور که در خارج ساکن هستند) $= \frac{1}{5} \times$ هزینه‌ی استهلاک

میلیارد ریال $17 = \frac{1}{5} \times 85 =$ هزینه‌ی استهلاک

هزینه‌ی استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص ملی
ارزش تولید مردم کشور که در خارج ساکن هستند + ارزش تولید خارجیان مقیم کشور -
میلیارد ریال $253 = 215 - 17 - 30 + 85 =$ تولید خالص ملی
ریال $2,300 = \frac{253,000}{110} =$ جمعیت کشور = تولید خالص ملی سرانه

۳۲- گزینه‌ی «۳»

(زهراممیری، بازار)

سطح قیمت ۵۰۰ ریال را که به‌ازای آن مقدار عرضه و تقاضا (۶ کیلو) = مقدار عرضه‌ی
تعادلی و تقاضای تعادلی) با هم برابر می‌شوند، قیمت تعادلی می‌گویند.
در بازار هنگامی مازاد عرضه اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی بالاتر
باشد (۶۰۰ ریال).

کیلو $4 = 8 - 4 =$ مازاد عرضه

بدین ترتیب چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند،
حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند؛ در نتیجه، قیمت پایین
می‌آید.

در قیمت ۴۰۰ ریال، تولیدکنندگان حداکثر ۴ کیلو کالا عرضه می‌کنند و مصرف‌کنندگان
حداکثر ۸ کیلو تقاضا خواهند داشت، بنابراین حداکثر درآمد تولیدکنندگان ۱۶۰۰ ریال
($400 \times 4 = 1600$) خواهد بود.

۳۳- گزینه‌ی «۴»

(زهراممیری، ترکیبی)

(الف) «اوراق مشارکت» جزء «اسناد اعتباری بلندمدت» تلقی می‌شوند.

(ب) بانک ملی نمونه‌ای از بانک «تجاری»، بانک توسعه صادرات نمونه‌ای از بانک
«تخصصی» و بانک ایران و اروپا نیز نمونه‌ای از بانک «سرمایه‌گذاری» است.

(ج)

$x =$ میزان سپرده‌ی پس‌انداز

(میزان سپرده‌ی پس‌انداز) $2x =$ میزان سپرده‌ی مدت‌دار

$2x =$ میزان سپرده‌ی مدت‌دار

میزان سپرده‌ی پس‌انداز + میزان سپرده‌ی مدت‌دار = میزان سپرده‌ی غیردیداری

واحد پولی $1500 = 2x + x = 3x \Rightarrow x = 500 =$

میزان سپرده‌ی پس‌انداز $2x =$ میزان سپرده‌ی مدت‌دار

واحد پولی $1000 = 2 \times 500 = 2x \Rightarrow$

(د) بانک‌های اسلامی درآمد خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های
تولیدی و عمرانی کسب می‌کنند.

(ه) بورس از طریق جذب و به‌کارانداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در
جامعه افزایش می‌دهد.

بورس با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها و قیمت‌گذاری سهام و اوراق
بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.

۳۴- گزینه‌ی «۲»

(ساراشریفی، دولت و اقتصاد)

(الف) زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا
کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی
انقباضی) را به کار می‌گیرد. یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی برای کنترل و تنظیم
حجم پول به کار می‌گیرد، سیاست بازار باز فروش اوراق مشارکت است. در این روش
در مواقع تورم، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار
پول در دست مردم بکاهد.

(ب) دولت‌ها برای مدیریت کلان اقتصادی کشور و اجرای وظایف خود بسته‌ی
«سیاست‌های مالی» را اجرا می‌کنند که از دو ابزار درآمدها و مخارج دولت تشکیل
شده است. سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) در مواقع
تورم با کاهش تقاضای کل در اقتصاد، موجب ثبات اقتصادی می‌شود.

۳۵- گزینه‌ی «۳»

(کنکور سراسری ۹۲، فقر و توزیع درآمد)

درصد $1/5 =$ سهم دهک اول - سهم دهک چهارم

درصد $8/5 =$ سهم دهک چهارم $\Rightarrow 1/5 = 7 -$ سهم دهک چهارم

درصد $2 =$ سهم دهک دوم - سهم دهک پنجم

درصد $9/5 =$ سهم دهک پنجم $\Rightarrow 2 = 7/5 -$ سهم دهک پنجم

درصد $3 =$ سهم دهک ششم - سهم دهک نهم

درصد $9/5 =$ سهم دهک ششم $\Rightarrow 3 =$ سهم دهک ششم - $12/5$

درصد $6/5 =$ سهم دهک هفتم - سهم دهک دهم

درصد $10 =$ سهم دهک هفتم $\Rightarrow 6/5 =$ سهم دهک هفتم - $16/5$

۳۶- گزینه‌ی «۲»

(زهراممیری، بودجه و مالیه‌ی دولت)

(الف) صحیح است.

(ب) صحیح است.

(ج) در جمهوری اسلامی ایران، به موجب اصل ۵۲ قانون اساسی، بودجه‌ی سالانه‌ی کل
کشور توسط دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم
می‌شود.

(د) لایحه‌ی بودجه شامل یک ماده واحد و چندین تبصره است. ماده واحد، رقم کل
درآمدها و هزینه‌های یک سال را مشخص می‌کند و تبصره‌ها دربردارنده‌ی ضوابط و
مقررات خاص مربوط به چگونگی کسب درآمد و صرف هزینه‌های پیش‌بینی شده در
بودجه است.

(ه) ارائه‌ی سند تفریغ بودجه به عهده‌ی دیوان محاسبات است که اعضای آن را
مجلس انتخاب می‌کند. در جمهوری اسلامی ایران به موجب قانون اساسی، دیوان
محاسبات مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است.

۳۷- گزینه‌ی «۴»

(ساراشریفی، بودجه و مالیه‌ی دولت)

در محاسبه‌ی مالیات براساس نرخ «تصاعدی طبقه‌ای» بخش اول درآمد با نرخ خودش
و مازاد را با نرخ دیگری محاسبه می‌کنند، یعنی ۶۵ میلیون ریال با نرخ ۱۸٪ و ۲۰
میلیون ریال مازاد با نرخ ۲۴٪ حساب می‌شود.

ریال $11,700,000 = \frac{18}{100} \times 65,000,000$

ریال $4,800,000 = \frac{24}{100} \times 20,000,000$

ریال $16,500,000 = 11,700,000 + 4,800,000 =$ مالیات ماهانه‌ی فرد

در محاسبه‌ی مالیات براساس «نرخ تصاعدی» داریم:

ریال $20,400,000 = \frac{24}{100} \times 85,000,000 =$ مالیات ماهانه‌ی فرد

ریال $64,600,000 = 85,000,000 - 20,400,000 =$ مانده‌ی خالص ماهانه‌ی فرد

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۸- گزینه‌ی «۳»

(موسی آکبری، بودجه و ماهیه‌ی دولت)

مالیات مستقیم: مالیاتی است که به‌طور مستقیم از مؤدیان مالیات دریافت می‌شود. در این نوع مالیات، دولت می‌تواند افراد پردرآمد و کم‌درآمد یا افراد ثروتمند و افراد فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد؛ زیرا امکان انتقال بار مالیاتی آن کم است. این مالیات‌ها به دو دسته‌ی عمده تقسیم می‌شود:

الف) مالیات بر درآمد: مانند مالیات بر حقوق، مالیات بر درآمد اصناف، مالیات بر درآمد کشاورزی و مالیات بر درآمد املاک
ب) مالیات بر دارایی و ثروت: این مالیات می‌تواند به انواع دارایی - اعم از منقول و غیرمنقول - همچون خانه، زمین، اتومبیل و ... تعلق گیرد.

مالیات غیرمستقیم: در این نوع مالیات، پرداخت‌کننده نهایی آن مشخص و معین نیست و امکان انتقال بار مالیاتی بسیار زیاد است. انواع آن عبارت است از:

الف) مالیات بر نقل و انتقالات دارایی

ب) حقوق و عوارض گمرکی

ب) عوارض

ت) مالیات بر فروش

۳۹- گزینه‌ی «۳»

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل)

موارد گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مربوط به منافع تولیدکنندگان از تجارت بین‌الملل و گزینه‌ی «۳» مربوط به منافع مصرف‌کنندگان از تجارت بین‌الملل است.

۴۰- گزینه‌ی «۲»

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل)

کشور «الف» در تولید غذا و پوشاک مزیت مطلق دارد و کشور «ب» در تولید غذا و پوشاک نسبت به کشور «الف» مزیت اقتصادی ندارد. در این حالت اقتصاددانان مفهوم مزیت نسبی را به‌کار می‌گیرند و می‌گویند هرچند کشور «ب» در غذا و پوشاک نسبت به کشور «الف» مزیت مطلق ندارد، اما در کشور خود در تولید غذا نسبت به پوشاک مزیت نسبی دارد (۵۰۰ به ۴۵۰)، بنابراین باید در صنعت غذا متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور «الف» وارد کند.

۴۱- گزینه‌ی «۳»

(کاتلم کاطمی، سبک و سبک‌شناسی دوره‌ی اول (سبک خراسانی))

براساس نظریه‌ی ارسطو، طبقه‌بندی زیر را برای شعر این دوره می‌توان در نظر گرفت:

- براساس نام شاعر یا نویسنده؛ مانند سبک فردوسی، سبک بیهقی
- براساس زمان و دوره‌ی اثر؛ مانند سبک دوره‌ی غزنوی، دوره‌ی مشروطه
- براساس موضوع و نوع؛ مانند سبک عرفانی، سبک حماسی
- براساس محیط جغرافیایی؛ مانند سبک آذربایجانی و سبک خراسانی
- به تناسب مخاطب؛ مانند سبک عامیانه، سبک عالمانه
- براساس هدف؛ مانند سبک تعلیمی، سبک فکاهی
- براساس قلمرو دانشی؛ مانند علمی، فلسفی.

۴۲- گزینه‌ی «۳»

(کاتلم کاطمی، سبک و سبک‌شناسی دوره‌ی دوم (سبک عراقی))

مورد ذکرشده در گزینه‌ی «۳» از ویژگی‌های زبانی شعر سبک عراقی است.

۴۳- گزینه‌ی «۴»

(کاتلم کاطمی، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، «عاطفه» است.
گزینه‌ی «۲»: پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، «وزن» است.
گزینه‌ی «۳»: بدون «وزن» کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت.

۴۴- گزینه‌ی «۳»

(مسن اصغری، سبک و سبک‌شناسی دوره‌ی اول (سبک خراسانی))

کتاب‌های ترجمه‌ی تفسیر طبری، التّفهیم، تاریخ بلعمی و شاهنامه‌ی ابومنصوری از نمونه‌های موفق نثر دوره‌ی سامانی و کتاب‌های کشف‌المحجوب، تاریخ بیهقی، قابوس‌نامه، سیاست‌نامه، کیمیای سعادت و سفرنامه‌ی ناصرخسرو از نمونه‌های نثر دوره‌ی غزنوی و سلجوقی هستند.

۴۵- گزینه‌ی «۲»

(مسن اصغری، سبک و سبک‌شناسی دوره‌ی دوم (سبک عراقی))

استفاده از لغات کهنه‌ی فارسی در نثر صورت سؤال دیده نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: نصرین احمد [مانند] واسطه‌ی عقد آل‌سامان بود؛ تشبیه / جرّار و فرمانبردار: سجع
گزینه‌ی «۳»: حذف افعال به قرینه: خزاین آراسته [بود] و لشکر جرّار [بود] و بندگان فرمانبردار [بودند] یا به شهری از شهرهای خراسان [رفت].
گزینه‌ی «۴»: ترکیبات دشوار: واسطه‌ی عقد - اسباب تمتّع - علل ترفع - لشکر جرّار

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۴۶- گزینه‌ی «۳»

(مفسر اصغر، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم)

شکل‌گیری عرفان و تصوف از مسائلی است که در نثر سده‌های پنجم و ششم اهمیت دارد.

۴۷- گزینه‌ی «۲»

(رعنا اسری، ترکیبی)

در سطح موسیقایی در قلمرو ادبی، متن از دید مباحث بدیع لفظی و تناسب‌های آوایی مورد بررسی واقع می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در سطح واژگانی قلمرو زبانی، به بررسی ساختمان لغات و روابط معنایی کلمات می‌پردازیم. ترکیبات و قواعد دستوری و کاربردهای دستور تاریخی در سطح دستوری یا نحوی قلمرو زبانی بررسی می‌شود.

گزینه‌ی «۳»: بررسی متن از دید مسائل علم بیان، نظیر تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه در سطح بیانی و تناسب‌های معنایی هم‌چون تضاد، ایهام و مراعات‌نظیر در سطح بدیع معنوی بررسی می‌شود.

گزینه‌ی «۴»: توضیح گزینه‌ی «۴»، تعریف فصاحت است نه بلاغت.

۴۸- گزینه‌ی «۴»

(رعنا اسری، شکل‌گیری و گسترش زبان و ادبیات فارسی)

شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به وجود آمد ولی در دوره‌ی سلجوقیان به پختگی رسید.

۴۹- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۲۳۹ کتاب جامع، قافیه)

«حکایتی و روایتی» واژه‌های قافیه هستند و حروف مشترک قافیه «ت + ی» با مصوّت کوتاه شروع شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: باری - خاری: واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ار + ی»

گزینه‌ی «۲»: باری - گل‌عداری: واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ار + ی»

گزینه‌ی «۳»: سرزمینی - رهنشینی: واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ین + ی»

۵۰- گزینه‌ی «۲»

(سؤال ۲۶۴ کتاب جامع، هماهنگی پاره‌های کلام)

رحمت / هستی		گناه / هزار		عشق / دست		اصنام / دلار	
رح	مت	گ	ناه	ع	ش	د	دل
-	-	U	U	U	-	-	U
هس	تی	ه	زار	د	ست	د	دل
-	-	U	U	U	-	-	U

۵۱- گزینه‌ی «۲»

(سبیه مبین، باستان‌شناسی؛ در جستجوی میراث فرهنگی)

غارها، گورستان‌ها و آرامگاه‌ها از جمله مکان‌های باستانی مورد توجه و علاقه‌ی باستان‌شناسان هستند. اشیای داخل گورهای باستانی و هم‌چنین شیوه‌ی تدفین مردگان، معماری و مصالح آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را درباره‌ی نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی مردمان و جوامع گذشته ارائه می‌دهند.

۵۲- گزینه‌ی «۱»

(سکینه‌سارات سعیریان، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور)

کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقاتی که در دویست سال گذشته صورت گرفت، نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به‌یک‌جانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

۵۳- گزینه‌ی «۳»

(داود اورنگ، آیین‌های کشاورزی)

در ایران باستان، قوانین، بیش‌تر از عرف و عادات و اعتقادات قومی ایرانیان و به‌ویژه اوستا، کتاب دینی زرتشتیان گرفته شده بود. در دوره‌ی ساسانی، تشکیلات قضایی گسترش یافت و نقش روحانیان زرتشتی در امور قضایی بیشتر از گذشته افزایش یافت.

۵۴- گزینه‌ی «۱»

(داود اورنگ، اشکانیان و ساسانیان)

سلوکیان همواره از ابتدای حکومت خود، در مصر درگیر رقابت بودند، و در متصرفات شرقی خویش نظارت و سلطه‌ی کامل نداشتند، همین مسئله سبب شد که به تدریج افراد یا خاندان‌هایی در نواحی شمال شرقی فلات ایران قدرت را به‌دست گیرند و به فکر استقلال از حکومت سلوکیان بیفتند.

۵۵- گزینه‌ی «۳»

(زهره بابائی، جامعه و خانواده)

اشراف و نجبای درجه‌ی اول عصر ساسانی، شامل صاحب منصبان عالی رتبه‌ی دینی، سیاسی و نظامی بودند و جنگاوران در طبقه‌ی نجبای درجه‌ی دوم قرار داشتند.

۵۶- گزینه‌ی «۴»

(بهرز بیگی، یونان و روم)

سولون نخستین قانون یونان را نوشت. بقراط، پزشک نامدار یونانی در عهد باستان به پدر علم پزشکی معروف است.

آتنا، خدایانوی خرد، محافظ شهر آتن به‌شمار می‌رفت و بقراط پدر علم پزشکی اعتقاد داشت که بیماری‌ها علت‌های طبیعی دارند و مجازات‌هایی نیستند که خدایان فرستاده باشند.

۵۷- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۱۹ کتاب جامع، تاریخ؛ زمان و مکان)

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

۵۸- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۲۴۵ کتاب جامع، آیین‌های کشاورزی)

اشکانیان به نیروی سواره‌نظام اهمیت فراوان می‌دادند و در سپاه اشکانی، نیروی پیاده‌نظام نقش چندانی نداشت. دلیل توانمندی سواره‌نظام اشکانی، پیشینه‌ی صحراگردی‌شان بود که به آنان این توانایی را داده بود.

۵۹- گزینه‌ی «۳»

(بهناز آرون، ترکیبی)

رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند، به همین دلیل در سال ۴۶ ق. م. امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود. عبارت صورت سؤال مربوط به مرحله‌ی تحلیل و تفسیر اطلاعات (پنجمین مرحله) از مراحل پژوهش در تاریخ است.

۶۰- گزینه‌ی «۲»

(آزاده میرزائی، ترکیبی)

شهر بابل، پایتخت اموری‌ها به واسطه‌ی داشتن موقعیت مناسب سیاسی و جغرافیایی، به یکی از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی در جهان باستان تبدیل شد. در حکومت هان انتخاب مأموران دولتی بر پایه‌ی اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود.

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه‌ی «۳»

(موسی‌الکبری، روش مطالعه در جغرافیا)

مطالعه‌ی سابقه و پیشینه‌ی مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیش‌تری پیدا می‌کند و مهمتر از همه، پی می‌برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.

۶۲- * گزینه‌ی «۱»

(موسی‌الکبری، ناهمواری‌های ایران)

دشت لوت از دشت‌های فرسایشی و دشت نهانند از دشت‌های تراکمی است و در کنار همه‌ی دریاها و دریاچه‌ها و رودهای پرآب کشور، جلگه‌ها به چشم می‌خورد.

۶۳- گزینه‌ی «۳»

(سؤال ۳۴ کتاب جامع، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا)

جمع‌آوری اطلاعات به دو روش کتابخانه‌ای و میدانی انجام می‌شود و روش کتابخانه‌ای در تمامی پژوهش‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶۴- گزینه‌ی «۴»

(بهرروز یمنی، ترکیبی)

مهاجرت روستاییان به شهر از مهم‌ترین نوع مهاجرت در دهه‌های کنونی بوده است و عوامل انسانی و طبیعی بر مهاجرت اثرگذار هستند.

رشد سریع جمعیت از یک سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)، تعداد نقاط شهری افزایش داده است.

۶۵- گزینه‌ی «۱»

(سؤال ۱۹۸ و ۱۹۹ کتاب جامع، سکونتگاه‌های ایران)

شهر باستانی بیشاپور که در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود.

قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه عشایری است و روستای هیر در قزوین قرار دارد.

۶۶- گزینه‌ی «۳»

(سیرممدرضا، راکستر، سکونتگاه‌های ایران)

از حدود سال ۱۳۶۰ ه. ش بیش از ۵۰٪ از جمعیت کشور در شهرها زندگی می‌کنند. در سال ۱۳۹۰، ۸ شهر در ایران بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته‌اند.

توضیح نکات درسی:

کلان شهرهای ایران: تهران، مشهد، اصفهان، کرج، تبریز، شیراز، اهواز، قم

۶۷- گزینه‌ی «۳»

(نازنین سنگستانی، موقعیت جغرافیای ایران)

مرز مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می‌دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد. ایران با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد و جزء کشورهای پرهمسایه است.

۶۸- * گزینه‌ی «۳»

(الهام میرزائی، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر)

«خاک حاصلخیز» ویژگی مشترک دو ناحیه‌ی کوهستانی و جنگلی خزر است. روزهای آفتابی و درخشان از ویژگی‌های ناحیه‌ی بیابانی و روزهای آفتابی و شرجی از ویژگی‌های ناحیه‌ی شرجی است.

۶۹- گزینه‌ی «۴»

(الهام میرزائی، موقعیت جغرافیای ایران)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی «۱»: «بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان، که حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.

گزینه‌ی «۲»: «این منطقه ارزش فرهنگی و سیاسی دارد و در مرکز و قلب ناحیه‌ی جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

گزینه‌ی «۳»: «ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره‌ی اروپا، آفریقا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به عنوان حلقه‌ای از زنجیره‌ی حمل و نقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

۷۰- گزینه‌ی «۱»

(بهناز آرون، ویژگی‌های جمعیت ایران)

سیاست‌های کاهش جمعیت، سبب کاهش رشد در سال ۱۳۹۵ (۱/۲۴ درصد) شد. این کاهش در آینده می‌تواند مشکلاتی از جمله برهم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور، ایجاد کند. اطلاع از میزان رشد جمعیت، پایه‌ی محاسبه‌ی فرمول دو برابر شدن جمعیت است.

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه‌ی «۱»

(زهره بابائی، تشریح جهان اجتماعی)

تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این رو هیچ یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؛ اما همه‌ی پدیده‌های اجتماعی، بعد محسوس و عینی ندارند. پدیده‌های اجتماعی را از جهت عینی و محسوس بودن یا ذهنی و نامحسوس بودن در یک پیوستار قرار می‌دهند.

هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییراند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.

۷۲- گزینه‌ی «۱»

(زهره بابائی، جهان اجتماعی)

جهان اجتماعی شامل دو دسته پدیده‌ی زیر است:

پدیده‌های اعتباری: کنش انسان‌ها و پیامدهای آن

پدیده‌های تکوینی: پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به‌واسطه‌ی ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

۷۳- گزینه‌ی «۴»

(اله‌ام میرزائی، هویت)

هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد و هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند.

هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه‌ی پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند. هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است. هویت اخلاقی و الهی انسان نیز نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

۷۴- گزینه‌ی «۲»

(اله‌ام میرزائی، بازتولید هویت اجتماعی)

فرد اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده، در خانواده پیدا می‌کند. اقلان روشی است که به واسطه‌ی آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود. فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقلانی بیش‌تری برخوردارند. در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند. به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

۷۵- گزینه‌ی «۳»

(موسی اکبری، پدیده‌های اجتماعی)

اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند.

۷۶- گزینه‌ی «۳»

(موسی اکبری، ارزیابی جهان‌های اجتماعی)

حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌های کلان درباره‌ی انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند و با توجه به تصویر صورت سؤال می‌توان گفت مانند آب که در رودها، نهرها، جوی‌ها و ... جاری است، آرمان جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور است.

۷۷- گزینه‌ی «۴»

(هژبر رهیمی، تحولات هویتی جهان اجتماعی)

تزلزل فرهنگی می‌تواند به بحران هویت منجر شود. بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۷۸- گزینه‌ی «۱»

(هژبر رهیمی، تغییرات هویت اجتماعی)

مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است. افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی در محیط خانواده و ... می‌پذیرند.

۷۹- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۱۵۵ کتاب جامع، پیامدهای جهان اجتماعی)

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس ارزش‌ها و آرمان‌های آن و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به‌دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد. تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد یا برجاست، پیامدهای ضروری و الزامی آن باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به‌دنبال آن الزام‌های دیگری به‌وجود می‌آید.

۸۰- گزینه‌ی «۴»

(سؤال ۸۶ کتاب جامع، جهان‌های اجتماعی)

تغییرات در هنجارها و نمادها مربوط به لایه‌های سطحی و تغییرات در عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است و دلیل تفاوت همکاری اعضا و اجزای جهان اجتماعی انسان‌ها با موجودات دیگر در این است که رفتار آن موجودات، ناآگاهانه یا غریزی است.